

SREDNJA ŠKOLA IVANEC
ELEMENTI I KRITERIJI VREDNOVANJA U NASTAVI GEOGRAFIJE

PREDMETNI NASTAVNICI: Dubravka Kutnjak, Marjana Šambar, Mihaela Maček

ELEMENTI VREDNOVANJA	
1. geografska znanja	- povezivanje, uočavanje uzročno-posljedičnih veza, objašnjavanje, logičko zaključivanje, kritičko prosuđivanje - poznavanje i primjena ključnih pojmova, stupanj usvojenosti obrazovnih ishoda - oblici: pisano, usmeno
2. geografsko istraživanje i vještine (geografske vještine)	- izrada grafičkih prikaza (crtež, skica, grafikon, karta...), izrada ppt prezentacija, postera, plakata, istraživačkog rada - uočavanje međuovisnosti među pojavama i procesima, kritičko prosuđivanje - analiziranje grafičkih prikaza - zaključivanje na temelju skica, brojčanih podataka, grafikona, dijagrama, fotografija - čitanje i interpretiranje brojčanih podataka - oblici: pisano, usmeno, praktično
3. kartografska pismenost	- vještina čitanja (poznavanje značenja oznaka na kartama, karakteristike karte, signature i njihovo značenje...) - vještina interpretiranja sadržaja geografske karte (opisivanje i objašnjavanje geografskog sadržaja na geografskoj karti te povezivanje sadržaja karte i stvaranje zaključka i predodžbe o prikazanom prostoru) - vještina orijentacija na/uz pomoć geografske karte - oblici: pisano, usmeno, praktično

PISMENO VREDNOVANJE: Pismeno sumativno vrednovanje provodi se na kraju manjih i većih nastavnih cjelina. Nakon nekoliko nastavnih jedinica provode se kratke pisane provjere, koje traju do 15 minuta i njihovi se rezultati u pravilu bilježe u bilješke. Na kraju zaokruženih nastavnih cjelina, najčešće jednom u polugodištu, srednja ocjena kratkih pisanih provjera upisuje se u element geografska znanja. Nakon većih nastavnih cjelina pišu se velike pisane provjere koje rezultiraju dvijema ocjenama: prvi dio pisane provjere rezultira ocjenom iz elementa geografska znanja, dok drugi dio, ovisno o vrsti gradiva i tipu pitanja rezultira ocjenom ili iz elementa geografske vještine ili kartografska pismenost. I kratke i velike pisane provjere planiraju su na početku svakog polugodišta i upisuju se u vremenik pisanih provjera.

KRITERIJ VREDNOVANJA PISANIH PROVJERA (kratkih i velikih)					
OCJENA	nedovoljan	dovoljan	dobar	vrlo dobar	odličan
POSTOTAK	0-49	50-64	65-79	80-89	90-100

USMENO VREDNOVANJE: Usmeno sumativno vrednovanje učenikova znanja provodi se sustavno, u pravilu na svakom nastavnom satu, bez obveze najave. Iz usmenog odgovora učenik dobiva dvije ocjene. Prva ocjena odnosi se na učenikovo činjenično, konceptualno i proceduralno znanje i upisuje se u element geografska znanja, dok se druga ocjena odnosi na snalaženje i poznavanje geografske karte te se upisuje u element kartografska pismenost. Ukoliko su pitanja vezano uz grafičke, statističke, matematičke ili orijentacijske vještine te analizu grafičkih, slikovnih i tabličnih prikaza, ocjena se upisuje u element geografske vještine. Usmeno provjeravanje traje do 10 minuta. Provodi se kontinuirano tijekom nastavne godine. Učenik se može sam javiti za usmeno odgovaranje te, ukoliko je vremenski izvedivo, bit će ispitan i ocjenjen.

Ocjena	Kriteriji usmenog vrednovanja	Glagoli
odličan (5)	<ul style="list-style-type: none"> -brzo, točno, opširno, logično i argumentirano odgovaranje na postavljena pitanja -u potpunosti razumije nastavne sadržaje, proširuje ih vlastitim iskustvom i primjenjuje u životnim situacijama - samostalno izvodi zaključke i uočava uzročno-posljedične veze, geografske pojave i procese - posjeduje iznadprosječna znanja, sposobnosti i vještine - točno i precizno uočava geografske sadržaje na geografskoj karti, izrazito uspješno analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te samostalno donosi zaključke -izrazito uspješno koristi geografsku kartu u učionici i pri orijentaciji u prostoru na terenskoj nastavi 	<ul style="list-style-type: none"> - usporedi, objasni, analiziraj, poveži, prosudi, predloži, upotpuni, komentiraj, navedi primjere...
vrlo dobar (4)	<ul style="list-style-type: none"> - sporije ali točno, logično i uglavnom argumentirano odgovara na postavljena pitanja uz eventualno postavljanje potpitanja - razumije nastavne sadržaje i uspješno primjenjuje stečena znanja - uglavnom samostalno izvodi zaključke i razumije geografske pojmove i procese - posjeduje i gotovo uvijek primjenjuje geografska znanja, sposobnosti i vještine - točno uočava geografske sadržaje na geografskoj karti i uspješno analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te uglavnom samostalno donosi zaključke - uspješno koristi geografsku kartu u učionici i pri orijentaciji u prostoru na terenskoj nastavi 	<ul style="list-style-type: none"> - zaključči, izdvoji, riješi, primijeni, istraži, objasni, raščlani, odredi, prikaži...
dobar (3)	<ul style="list-style-type: none"> - polagano i uglavnom točno odgovara na postavljena pitanja, uz pomoć učitelja - uglavnom razumije nastavne sadržaje i djelomično primjenjuje stečena znanja - uz pomoć učitelja izvodi zaključke i prosječno razumije geografske pojmove i procese - ponekad nespreman/na iskazati geografska znanja, sposobnosti i vještine -djelomično uočava geografske sadržaje na geografskoj karti i nepotpuno analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te prosječno donosi zaključke -koristi geografsku kartu u učionici uz pomoć učitelja/nastavnika i prosječno se orijentira u prostoru na terenskoj nastavi 	<ul style="list-style-type: none"> - opiši, uoči, pokaži, razvrstaj, predvidi, razlikuj...
dovoljan (2)	<ul style="list-style-type: none"> - djelomično i površno odgovara na postavljena pitanja, uz pomoć učitelja - ne razumije u potpunosti nastavne sadržaje i otežano primjenjuje stečena znanja - uz znatnu pomoć učitelja na jednostavan način nabraja i opisuje geografske pojmove i procese - ponekad ne pokazuje volju i želju za stjecanjem geografskih znanja, sposobnosti i vještina - površno uočava geografske sadržaje na geografskoj karti i s pogreškama analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te nesamostalno donosi zaključke - koristi geografsku kartu u učionici uz pomoć učitelja i teško uočava geografske sadržaje, slabo se orijentira u prostoru na terenskoj nastavi 	<ul style="list-style-type: none"> - ponovi, nabroji, prepoznaj, definiraj, imenuj, označi, poredaj, ispričaj...
nedovoljan (1)	<ul style="list-style-type: none"> - ne odgovara na postavljena pitanja i nije usvojio/la ključne pojmove - ne razumije nastavne sadržaje i ne primjenjuje geografska znanja u svakodnevnom životu - uz veliku pomoć učitelja nepotpuno i nesuvislo opisuje geografske pojmove i procese - ne pokazuje volju i želju za stjecanjem geografskih znanja, sposobnosti i vještina - pogrešno uočava geografske sadržaje na geografskoj karti i nesuvislo analizira kartografske, grafičke i slikovne priloge te donosi nelogične zaključke bez razumijevanja - ne prepoznaje geografske sadržaje na geografskoj karti u učionici niti uz veliku pomoć učitelja i ne koristi se geografskom kartom u prostoru na terenskoj nastavi 	

PRAĆENJE I PROVJERAVANJE DOMAĆE ZADAĆE: Učenici su obavezni domaću zadaću pisati redovito i ona se provjerava na svakom satu, bez prethodne najave. Točnost, urednost i preciznost domaće zadaće vrednuje se + ili – u rubriku za praćenje napretka učenika. Nakon 5 provjera domaćih zadaća u element geografske vještine upisuje se ocjena ovisno o broju skupljenih +.

UPUTE ZA PISANJE I SMJERNICE VREDNOVANJA ISTRAŽIVAČKOG RADA

DIO RADA	BODOVI		UPUTE ZA PISANJE GEOGRAFSKOG ISTRAŽIVAČKOG RADA
	mogući	ostvareni	
NASLOVNA STRANICA	1		Naslovna stranica sadrži: naziv škole, naslov teme (istraživačko pitanje), ime i prezime učenika i mentora te ukupan broj riječi rada (wordcount).
SADRŽAJ	1		Sadržaj je strukturiran na glavne naslove: uvod, naslov teme i podjela na podnaslove (ako je to potrebno), zaključak, samovrednovanje, priloge, literaturu i izvore.
UVOD	3		U uvodu odgovoriti na pitanja: tko je i kada pisao rad, koje metode istraživanja je koristio, opisati prostor istraživanja i argumentirati odabir teme o kojoj piše (2 boda). Također je potrebno postaviti i hipotezu/hipoteze (1 bod).
SKICA ILI KARTA ISTRAŽIVANOG PROSTORA	2		Skica se crta ručno, bez pomoći računalnih programa, a sadrži uzak geografski prostor istraživanja(1 bod). Na skici je potrebno odrediti mjerilo, skica treba biti usjeverena te se uzima geografska širina i dužina centra istraživanog prostora (1 bod). Ukoliko se radi o širem prostoru, prilaže se karta istraživanog prostora (google maps)(1 bod). Na karti mora biti vidljivo mjerilo te geografske koordinate (1 bod).
RAZRADA TEME	10		U razradi teme analizirani su podaci dobiveni istraživanjem. Podaci trebaju biti dobiveni isključivo vlastitim mjerenjima ili istraživanjem, preko ankete (minimalno 30 osoba) ili intervjua (minimalno dvije osobe). Dozvoljene su i kombinacije metoda istraživanja. Izvori su citirani u skladu s načinom citiranja propisanim Hrvatskim pravopisom, ili s nekim od drugih citatnih stilova. Primjer dodatnih izvora: http://pravopis.hr/pravilo/bibliografske-jedinice/87/ https://hrcak.srce.hr/upute/upute_reference_Pannoniana.pdf https://www.vup.hr/Data/Files/150701124652124.pdf 1-2 boda – učenik opisuje dobivene rezultate bez pokušaja analize podataka 3-4 boda – postoji jednostavan pokušaj analize dobivenih podataka bez dodatnog obrazloženja 5-6 bodova – analiza podataka je dobra i jednostavno je obrazložena 7-8 bodova – analiza podataka je vrlo dobra uz dobro obrazloženje dobivenih podataka 9-10 bodova – analiza je detaljna i jasno obrazložena, uočena su odstupanja od sekundarnih izvora i u potpunosti je vezana uz hipoteze rada.
ZAKLJUČAK	3		U zaključku je potrebno ispisati ključne riječi te ključne rečenice dobivene analizom podataka. Potrebno je koristiti jasne rečenice koje odgovaraju na istraživačko pitanje (2 boda). U tom dijelu rada potvrđuju se ili negiraju hipoteze (1 bod). U zaključku se ne uvode nove informacije.
SAMOVREDNOVANJE	2		Samovrednovanje je kratak osvrt na vlastiti istraživački rad. Potrebno je vrednovati metode istraživanja, moguće probleme na koje se naišlo tijekom istraživanja, te predložiti načine na koje bi se istraživanje moglo poboljšati sljedeći puta. (2 boda)
PRILOZI	2		U priloge su uključeni dodatni materijali kao što su: izvorne karte, brošure, novinski isječci ili ostali prikupljeni materijali (1bod). U prilogu se nalazi i primjer anketnog listića i/ili pitanja za upitnik ukoliko je predviđen(1 bod).
UPUTE ZA PISANJE	4		Tekst se piše u fontu Times New Roman, Arial ili Calibri veličine fonta 12, 1,5 prored (1 bod). Potrebno je označiti brojeve stranica, uvući glavne odlomke, tekst poravnati od ruba do ruba (justify) (1 bod); umetnuti minimalno četiri vlastite fotografije u tekst i ispod njih opisati što prikazuju

			(1 bod). Istraživački rad sadrži između 1100-1300 riječi (1 bod).
KONZULTACIJE	2		Učenik se konzultira s nastavnikom dva puta tijekom procesa pisanja rada kroz unaprijed dogovorene konzultacije. Datum: 1. _____ 2. _____ Za prvu dogovorenu konzultaciju istraživački rad bi trebao sadržavati: a) naslovnu stranicu i naslov teme b) sadržaj i plan rada c) uvod d) pitanja za anketu/intervju
UKUPNO	30		OCJENA I BODOVNI PRAG: 30, 29, 28, 27, 26 = 5 25, 24, 23, 22, 21 = 4 20, 19, 18, 17, 16 = 3 15, 14, 13, 12 = 2

VREDNOVANJE PREZENTACIJE I IZLAGANJA REZULTATA ISTRAŽIVAČKOG RADA

ELEMENTI	3 BODA	2 BODA	1 BOD	0 BODOVA
A) Elementi istraživačkog rada: 1. naslov i autor 2. cilj 3. hipoteza 4. metode istraživanja 5. analiza 6. zaključak 7. popis izvora i literature	Prezentacija sadrži sve navedene elemente.	Prezentacija sadrži 4 do 6 navedenih elemenata.	Prezentacija sadrži do 3 navedena elementa.	Prezentacija ne sadrži niti jedan od navedenih elemenata.
B) Redoslijed i broj slajdova (10-15)	Svi elementi (A) su organizirani jasno i izmjenjuju se u pravilnom redoslijedu. Broj slajdova je prema zadanom.	Svi elementi (A) su organizirani relativno jasno i izmjenjuju se u pravilnom redoslijedu. Broj slajdova je prema zadanom.	Elementi (A) su uglavnom prikazani u redoslijedu. Broj slajdova je manji ili veći od zadanog.	Broj slajdova uvelike odstupa od zadanog. Struktura prezentacije nije prikazana u zadanom redoslijedu.
C) Grafički izgled i raspored teksta i priloga.	Sadržaj je grafički analiziran putem različitih oblika tablica i dijagrama, s vrlo malo teksta. Svi grafički prilozi su opisani.	Dobar odabir boja slova i pozadine. Tekst je sažet u ključne riječi ili rečenice i vidljiv na platnu, dobra veličina fotografija, tablica, grafova.	Veličina slova je uglavnom svima vidljiva. Prezentacija sadrži previše teksta. Pokušaj obrade podataka preko grafova i tablica.	Veličina slova nije dovoljno velika da bude vidljiva svima, nedostaju grafički prilozi, podloga nije dobro odabrana te odvlači pažnju s teksta.

D) Izlaganje	Izlaganje je jasno, učenik ne čita tekst sa slajdova ili iz istraživačkog rada. Pri izlaganju opisuju stečena iskustva u radu te dodatno opisuju i analiziraju slikovne i grafičke priloge.	Kod izlaganja učenik ponekad čita tekst sa slajdova bez dodatnih komentara. Djelomično navode stečena iskustva, a samo neke grafičke i slikovne priloge dodatno opisuju.	Kod izlaganja učenik uglavnom čita tekst sa slajdova bez ikakvih komentara. Djelomično navodi stečena iskustva, a samo neke grafičke i slikovne priloge dodatno opisuje.	Kod izlaganja učenici čitaju samo tekst sa slajdova ili iz istraživačkog rada. Ne opisuju grafičke i slikovne priloge i ne navode stečena iskustva.
UKUPNO BODOVA (za navedeni primjer)	11,10=5 9,8=4 7,6=3 5,4=2			

VREDNOVANJE PLAKATA I PREZENTACIJA:

KRITERIJI VREDNOVANJA PLAKATA I PREZENTACIJA	OCJENA
Izlaganje samostalno, uvjerljivo. Plakat i prezentaciju koristi kao sredstvo tumačenja. Urednost izrađenog na visokoj razini i u potpuno usklađeno sa normama hrvatskog jezika. Iznimno kreativno napravljeno.	odličan
Izlaganje samostalno no nije u potpunosti uvjerljiv. Gotovo ne čita sa plakata ili prezentacije već istu koristi kao sredstvo tumačenja. Rad sadrži previše detalja koji nisu u potpunosti smisaono povezani.	vrlo dobar
Nije siguran pri izlaganju. Često čita sa plakata ili prezentacije. Jezično izražavanje ponekad nije u skladu sa jezičnim zakonitostima. U pojedinim segmentima rad je nepregledan.	dobar
Prezentacija ili plakat neuredne ne razumljivo izrađene. Primjetne su brojne pravopisne pogreške. Učenik se i sam ne snalazi na plakatu ili prezentaciji. Samo čita napisani tekst. Loše izabrani tekstualni i slikovni materijali	dovoljan